॥ श्री नरसिंहनखस्तुतिः ॥

पांत्वस्मान पुरुहूतवैरिबलवन्मातंगमाद्यद घटा-
कुंभोच्चाद्रिविपाटनाधिकपटुप्रत्येकवज्रायिताः ।
श्रीमत्कंठीरवास्यप्रततसुनखरा दारितारातिदूर-
प्रध्वस्तध्वांतशांतप्रविततमनसा भाविता भूरिभागैः ॥ १ ॥
लक्ष्मीकांत समंततोऽपि कलयन नैवेशितुस्ते समं पश्याम्युत्तमवस्तु
दूरतरतोऽपास्तं रसो योऽष्टमः ।
यद्रोषोत्करदक्षनेत्रकुटिलप्रांतोत्थिताग्निस्फुरत-
खद्योतोपमविष्फुलिंगभसिता ब्रह्मेशशक्रोत्कराः ॥ २ ॥

॥ इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादकृता श्रीनरसिंहनखस्तुतिः संपूर्णा ॥

ओम ॥ श्रीमद्विष्ण्वंघ्रिनिष्ठातिगुणगुरुतमश्रीमदानंदतीर्थ -
त्रैलोक्याचार्यपादोज्ज्वलजलजलसत्पांसवोऽस्मान पुनंतु ।
वाचां यत्र प्रणेत्री त्रिभुवनमहिता शारदा शारदेंदु-
ज्योत्स्नाभद्रस्मितश्रीधवलितककुभा प्रेमभारं बभार ॥ १ ॥
उत्कंठाकुंठकोलाहलजवविदिताजस्रसेवानुवृद्ध-
प्राज्ञात्मज्ञानधूतांधतमससुमनोमौलिरत्नावलीनाम ।
भक्त्युद्रेकावगाडप्रघटनसधटात्कारसंघृष्यमाण- प्रांतप्रांग्र्यांघ्रिपीठ
ओत्थितकनकरजःपिंजरा रंजिताशाः ॥ २ ॥
जन्माधिव्याध्युपाधिप्रतिहतिविरहप्रापकाणां गुणाना-

मग्र्याणामर्पकाणां चिरमुदितचिदानंदसंदोेहदानाम ।
ऐतेषामेष दोषप्रमुषितमनसां द्वेषिणां दूषकाणां दैत्यानामार्तिमंधे
तमसि विदधतां संस्तवे नास्मि शक्तः ॥ ३ ॥
अस्याविष्कर्तुकामं कलिमलकलुषेऽस्मिन जने ज्ञानमार्गं वंद्यं
चंद्रेंद्ररुद्रद्युमणिफणिवयोनायकाद्यैरिहाद्य ।
मध्वाख्यं मंत्रसिद्धं किमुत कृतवतो मारुतस्यावतारं पातारं
पारमेष्ठ्यं पदमपविपदः प्राप्तुरापन्नपुंसाम ॥ ४ ॥
उद्यद्विद्युत्प्रचंडां निजरुचिनिकरव्याप्तलोकावकाशो बिभ्रद्भीमो
भुजे योऽभ्युदितदिनकराभांगदाढ्यप्रकांडे ।
वीर्योद्धार्यां गदाग्र्यामयमिह सुमतिं वायुदेवो विदध्याद-
ध्यात्मज्ञाननेता यतिवरमहितो भूमिभूषामणिर्मे ॥ ५ ॥
संसारोत्तापनित्योपशमदसदयस्नेहहासांबुपूर-
प्रोद्यद्विद्यानवद्यद्युतिम णिकिरणश्रेणिसंपूरिताशः।
श्रीवत्सांकाधिवासोचिततरसरलश्रीमदानंदतीर्थ-
क्षीरांभोधिर्विभिंद्याद्भवदनभिमतं भूरि मे भूतिहेतुः ॥ ६ ॥
मूर्धन्येषोऽंजलिर्मे दृढतरमिह ते बध्यते बंधपाश- च्छेत्रे दात्रे
सुखानां भजति भुवि भविष्यद्विधात्रे द्युभर्त्रे ।
अत्यंतं संततं त्वं प्रदिश पदयुगे हंत संतापभाजा- मस्माकं
भक्तिमेकां भगवत उत ते माधवस्याथ वायोः ॥ ७ ॥
साभ्रोष्णाभीशुशुभ्रप्रभमभय नभो भूरि भूभृद्विभूति-
भ्राजिष्णुर्भूऋभूणां भवनमपि विभोऽभेदि बभ्रे बभूवे ।

येन भ्रूविभ्रमस्तॆ भ्रमयतु सुभृशं बर्भृवद्दुर्भृताशान
भ्रांतिर्भेदावभासस्त्विवति भयमभिभूर्भोक्ष्यतॊ मायिभिक्षून ॥ ८ ॥
यॆऽमुं भावं भजंतॆ सुरमुखसुजनाराधितं तॆ तृतीयं भासंतॆ भासुरैस्तॆ
सहचरचलितैश्चामरैश्चारुवॆषाः ।
वैकुंठॆ कंठलग्नस्थिरशुचिविलसत्कांतितारुण्यलीलाल-
आवण्यापूर्णकांताकुचभरसुलभाश्लॆ षसम्मॊदसांद्राः ॥ ९ ॥
आनंदान्मंदमंदा ददति हि मरुतः कुंदमंदारनंद्या- वर्त्यामॊदान
दधाना मृदपदमुदितॊद्गीतकैः सुंदरीणाम ।
वृंदैरावंद्यमुक्तॆंद्वहिमगुमदनाहींद्रदॆवेंद्रसॆव्यॆ मौकुंदॆ
मंदरॆऽस्मिन्नविरतमुदयन्मॊदिनां दॆवदॆव ॥ १० ॥
उत्तप्तात्युत्कटत्विट्प्रकटकटकटध्वानसंघट्टनॊद्य-
द्विद्युद्व्यूढस्फुलिंगप्रकरविकिरणॊत्क्वाथितॆ बाधितांगान ।
उद्गाढं पात्यमाना तमसि तत इतः किंकरैः पंकिलॆ तॆ पंक्तिर्ग्राव्णां
गरिम्णा ग्लपयति हि भवद्द्वॆषिणॊ विद्वदाद्य ॥ ११ ॥
अस्मिन्नस्मद्गुरूणां हरिचरणचिरध्यानसन्मंगलानां युष्माकं
पार्श्वभूमिं धृतरणरणिकस्वर्गिसॆव्यां प्रपन्नः ।
यस्तूदास्तॆ स आस्तॆऽधिभवमसुलभक्लॆशनिर्मॊकमस्त- प्रायानंदं
कथंचिन्न वसति सततं पंचकष्टॆऽतिकष्टॆ ॥ १२ ॥
क्षुत्क्षामान रूक्षरक्षॊरदखरनखरक्षुण्णविक्षॊभिताक्षा- नामग्नानंधकूपॆ
क्षुरमुखमुखरैः पक्षिभिर्विक्षतांगान ।
पूयासृङ्मूत्रविष्ठाकृमिकुलकलिलॆ तत्क्षणक्षिप्तशक्त्या-

द्यस्त्रव्रातादितांस्त्वद्द्विष उपजिहतॊ वज्रकल्पा जलूकाः ॥ १३ ॥
मातर्मॆ मातरिश्वन पितरतुलगुरॊ भ्रातरिष्टाप्तबंधॊ स्वामिन
सर्वांतरात्मन्ननजर जरयितर्जन्ममृत्यामयानाम ।
गॊविंदॆ दॆहि भक्तिं भवति च भगवन्नूर्जितां निर्निमित्तां निर्व्याजां
निश्चलां सद्गुणगणबृहतीं शाश्वतीमाशु दॆव ॥ १४ ॥
विष्णॊरत्युत्तमत्वादखिलगुणगणैस्तत्र भक्तिं गरिष्ठा- माश्लिष्टॆ
श्रीधराभ्याममुमथ परिवारात्मना सॆवकॆषु ।
यः संधत्तॆ विरिंचश्वसनविहगपानंतरुद्रॆंद्रपूर्वॆ- ष्वाध्यायंस्तारतम्यं
स्फुटमवति सदा वायुरस्मद्गुरुस्तम ॥ १५ ॥
तत्त्वज्ञान मुक्तिभाजः सुखयसि हि गुरॊ यॊग्यतातारतम्या- दाधत्सॆ
मिश्रबुद्धींस्त्रिदिवनिरयभूगॊचरान्नित्यबद्धान ।
तामिस्रांधादिकाख्यॆ तमसि सुबहुलं दुःखयस्यन्यथाज्ञान
विष्णॊराज्ञाभिरित्थं श्रुतिशतमितिहासादि चाऽकर्णयामः ॥ १६ ॥
वंदॆऽहं तं हनूमानिति महितमहापौरुषॊ बाहुशाली
ख्यातस्तॆऽग्र्यॊऽवतारः सहित इह बहुब्रह्मचर्यादिधर्मैः ।
सस्नॆहानां सहस्वानहरहरहितं निर्दहन दॆहभाजा- मंहॊमॊहापहॊ यः
स्पृहयति महतीं भक्तिमद्यापि रामॆ ॥ १७ ॥
प्राक पंचाशत्सहस्रैर्व्यवहितममितं यॊजनैः पर्वतं त्वं
यावत्संजीवनाद्यौषधनिधिमधिकप्राण लंकामनैषीः ।
अद्राक्षीदुत्पतंतं तत उत गिरिमुत्पाटयंतं गृहीत्वा यांतं खॆ राघवांघ्रौ
प्रणतमपि तदैकक्षणॆ त्वां हि लॊकः ॥ १८ ॥

क्षिप्तः पश्चात्सलीलं शतमतुलमतॆ यॊजनानां स उच्च-
स्तावद्विस्तारवांश्चाप्युपललव इव व्यग्रबुद्ध्या त्वयाऽतः ।
स्वस्वस्थानस्थितातिस्थिरशकलशिलाजालसंश्लॆषनष्ट- च्छॆदांकः
प्रागिवाभूत कपिवरवपुषस्तॆ नमः कौशलाय ॥ १९ ॥
दृष्ट्वा दुष्टाधिपॊरः स्फुटितकनकसद्वर्म घृष्टास्थिकूटं निष्पिष्टं
हाटकाद्रिप्रकटतटतटाकातिशंकॊ जनॊऽभूत ।
यॆनाजौ रावणारिप्रियनटनपटुर्मुष्टिरिष्टं प्रदॆष्टुं किं नॊष्टॆ मॆ स
तॆऽष्टापदकटकतटित्कॊटिभामृष्टकाष्ठः ॥ २० ॥
दॆव्यादॆशप्रणीतिद्रुहिणहरवरावध्यरक्षॊविघाता- द्यासॆवॊद्यद्दयार्द्रः
सहभुजमकरॊद्रामनामा मुकुंदः ।
दुष्प्रापॆ पारमॆष्ठ्यॆ करतलमतुलं मूर्ध्नि विन्यस्य धन्यं तन्वन भूयः
प्रभूतप्रणयविकसिताब्जॆक्षणस्त्वॆक्षमाणः ॥ २१ ॥
जघ्नॆ निघ्नॆन विघ्नॊ बहुलबलबकध्वंसनाद्यॆन शॊच-
द्विप्रानुक्रॊशपाशैरसुविधृतिसुखस्यैकचक्राजनानाम ।
तस्मै तॆ दॆव कुर्मः कुरुकुलपतयॆ कर्मणा च प्रणामान किर्मीरं
दुर्मतीनां प्रथममथ च यॊ नर्मणा निर्ममाथ ॥ २२ ॥
निर्मृद्नन्नत्ययत्नं विजरवर जरासंधकायास्थिसंधी- न्युद्धॆ त्वं
स्वध्वरॆ वा पशुमिव दमयन विष्णुपक्षद्विडीशम ।
यावत प्रत्यक्षभूतं निखिलमखभुजं तर्पयामासिथासौ तावत्याऽऽयॊजि
तृप्त्या किमु वद भगवन राजसूयाश्वमॆधॆ ॥ २३ ॥
क्ष्वॆलाक्षीणाट्टहासं तव रणमरिहन्नुद्गदॊद्दामबाहॊ-

www.yousigma.com

र्बह्वक्षौहिण्यनीकक्षपणसुनिपुणं यस्य सर्वोत्तमस्य ।
शुश्रूषार्थं चकर्थ स्वयमयमथ संवक्तुमानंदतीर्थ- श्रीमन्नामन
समर्थस्त्वमपि हि युवयोः पादपद्मं प्रपद्ये ॥ २४ ॥
द्रुह्यंतीं हृद्द्रुहं मां द्रुतमनिलबलाद्द्रावयंतीमविद्या- निद्रां विद्राव्य
सद्यो रचनपटुमथाऽपाद्य विद्यासमुद्र ।
वाग्देवी सा सुविद्याद्रविणद विदिता द्रौपदी रुद्रपत्न्याद्युद्रिक्ता-
द्रागभद्राद्रहयतु दयिता पूर्वभीमाऽज्ञया ते ॥ २५ ॥
याभ्यां शुश्रूषुरासीः कुरुकुलजनने क्षत्रविप्रोदिताभ्यां ब्रह्मभ्यां
बृंहिताभ्यां चितिसुखवपुषा कृष्णनामास्पदाभ्याम ।
निर्भेदाभ्यां विशेषाद्द्विवचनविषयाभ्यामुभाभ्याममूभ्यां तुभ्यं च
क्षेमदेभ्यः सरसिजविलसल्लोचनेभ्यो नमोऽस्तु ॥ २६ ॥
गच्चन सौगंधिकार्थं पथि स हनुमतः पुच्छमच्छस्य भीमः प्रोद्धर्तुं
नाशकत्स त्वमुमुरुवपुषा भीषयामास चेति ।
पूर्णज्ञानौजसोस्ते गुरुतम वपुषोः श्रीमदानंदतीर्थ क्रीडामात्रं तदेतत
प्रमदद सुधियां मोहक द्वेषभाजाम ॥ २७ ॥
बह्वीः कोटीरटीकः कुटिलकटुमतीनुत्कटाटोपकोपान द्राक च त्वं
सत्वरत्वाच्छरणद गदया पोथयामासिथारीन ।
उन्मथ्यातथ्यमिथ्यात्ववचनवचनानुत्पथस्थांस्तथाऽन्या- न्प्रायच्छः
स्वप्रियायै प्रियतमकुसुमं प्राण तस्मै नमस्ते ॥ २८ ॥
देहादुत्क्रामितानामधिपतिरसतामक्रमाद्वक्रबुद्धिः क्रुद्धः क्रोधैकवश्यः
कृमिरिव मणिमान दुष्कृती निष्क्रियार्थम ।

चक्रे भूचक्रमेत्य क्रकचमिव सतां चेतसः कष्टशास्त्रं दुस्तर्कं
चक्रपाणेगुणगणविरहं जीवतां चाधिकृत्य ॥ २९ ॥
तद्दुष्प्रेक्षानुसारात्कतिपयकुनरैराद‍ृतोऽन्यैर्विसृष्टो ब्रह्माऽहं निर्गुणोऽहं
वितथमिदमिति ह्येष पाषंडवादः ।
तद्‍युक्त्याभासजालप्रसरविषतरूद्दाहदक्षप्रमाण-
ज्वालामालाधरोऽग्निः पवन विजयते तेऽवतारस्तृतीयः ॥ ३० ॥
आक्रोशंतो निआशा भयभरविवशस्वाशयाश्छिन्नदर्पा वाशंतो
देशनाशस्त्विति बत कुधियां नाशमाशा दशाऽशु ।
धावंतोऽश्लीलशीला वितथशपथशापाशिवाः शांतशौर्या-
स्त्वद्व्याख्यासिंहनादे सपदि दद‍ृशिरे मायिगोमायवस्ते ॥ ३१ ॥
त्रिष्वप्येवावतारेष्वरिभिरपघृणं हिंसितो निर्विकारः सर्वज्ञः सर्वशक्तिः
सकलगुणगणापूर्णरूपप्रगल्भः ।
स्वच्छः स्वच्छंदमृत्युः सुखयसि सुजनं देव किं चित्रमत्र त्राता यस्य
त्रिधामा जगदुत वशगं किंकराः शंकराद्‍याः ॥ ३२ ॥
उद्‍यन्मंदस्मितश्रीमृदुमधुमधुरालापपीयूषधारा-
पूरासेकोपशांतासुखसुजनमनोलोचनापीयमानम ।
संद्रक्ष्ये सुंदरं संदुहदिह महदानंदमानंदतीर्थ श्रीमद्‍वक्त्रेंदुबिंबं
दुरितनुदुदितं नित्यदाहं कदा नु ॥ ३३ ॥
प्राचीनाचीर्णपुण्योच्चयचतुरतराचारतश्चारुचित्ता- नत्युच्चां रोचयंतीं
श्रुतिचितवचनां श्रावकांश्चोद्‍यचुंचून ।
व्याख्यामुत्खातदुःखां चिरमुचितमहाचार्य चिंतारतांस्ते चित्रां

सच्छास्त्रकर्तश्चरणपरिचरांछ्रावयास्मांश्च किंचित ॥ ३४ ॥
पीठॆ रत्नॊपक्लृप्तॆ रुचिररुचिमणिज्यॊतिषा सन्निषण्णं ब्रह्माणं
भाविनं त्वां ज्वलति निजपदॆ वैदिकाद्या हि विद्याः ।
सॆवंतॆ मूर्तिमत्यः सुचरित चरितं भाति गंधर्वगीतं प्रत्यॆकं
दॆवसंसत्स्वपि तव भगवन्नर्तितद्यॊवधूषु ॥ ३५ ॥
सानुक्रॊशैरजस्रं जनिमृतिनिरयाद्यूर्मिमालाविलॆऽस्मिन संसाराब्धौ
निमग्नांछरणमशरणानिच्छतॊ वीक्ष्य जंतून ।
युष्माभिः प्रार्थितः सञ्जलनिधिशयनः सत्यवत्यां महर्षॆ-
र्व्यक्तश्चिन्मात्रमूर्तिर्न खलु भगवतः प्राकृतॊ जातु दॆहः ॥ ३६ ॥
अस्तव्यस्तं समस्तश्रुतिगतमधमै रत्नपूगं यथांधै- रर्थं लॊकॊपकृत्यै
गुणगणनिलयः सूत्रयामास कृत्स्नम ।
यॊऽसौ व्यासाभिधानस्तमहमहरहर्भक्तितस्तत्प्रसादा- त्सद्यॊ
विद्यॊपलब्ध्यै गुरुतममगुरुं दॆवदॆवं नमामि ॥ ३७ ॥
आज्ञामन्यैरधार्यां शिरसि परिसरद्रश्मिकॊटीरकॊटौ
कृष्णस्याक्लिष्टकर्मा दधदनुसरणादर्थितॊ दॆवसंघैः ।
भूमावागत्य भूमन्नसुकरमकरॊर्ब्रह्मसूत्रस्य भाष्यं दुर्भाष्यं व्यस्य
दस्यॊर्मणिमत उदितं वॆदसद्युक्तिभिस्त्वम ॥ ३८ ॥
भूत्वा क्षॆत्रॆ विशुद्धॆ द्विजगणनिलयॆ रूप्यपीठाभिधानॆ तत्रापि
ब्रह्मजातिस्त्रिभुवनविशदॆ मध्यगॆहाख्यगॆहॆ ।
पारिव्राज्याधिराजः पुनरपि बदरीं प्राप्य कृष्णं च नत्वा कृत्वा
भाष्याणि सम्यग व्यतनुत च भवान भारतार्थप्रकाशम ॥ ३९ ॥

वंदे तं त्वा सुपूर्णप्रमतिमनुदिनासेवितं देववृंदै- र्वंदे वंदारुमीशे श्रिय उत नियतं श्रीमदानंदतीर्थम ।
वंदे मंदाकिनीसत्सरिदमलजलासेकसाधिक्यसंगं वंदेऽहं देव भक्त्या भवभयदहनं सज्जनान्मोदयंतम ॥ ४० ॥
सुब्रह्मण्याख्यसूरेः सुत इति सुभृशं केशवानंदतीर्थ-
श्रीमत्पादाब्जभक्तः स्तुतिमकृत हरेर्वायुदेवस्य चास्य ।
तत्पादार्चादरेण ग्रथितपदलसन्मालया त्वेतया ये संराध्यामू नमंति प्रततमतिगुणा मुक्तिमेते व्रजंति ॥ ४१ ॥
॥ इति कविकुलतिलकश्रीमत्त्रिविक्रमपंडिताचार्यकृता वायुस्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्री नरसिंहनखस्तुतिः ॥
पांत्वस्मान पुरुहूतवैरिबलवन्मातंगमाद्यद घटा-
कुंभोच्चाद्रिविपाटनाधिकपटुप्रत्येकवज्रायिताः ।
श्रीमत्कंठीरवास्यप्रततसुनखरा दारितारातिदूर-
प्रध्वस्तध्वांतशांतप्रविततमनसा भाविता भूरिभागैः ॥ १ ॥
लक्ष्मीकांत समंततोऽपि कलयन नैवेशितुस्ते समं पश्याम्युत्तमवस्तु दूरतरतोऽपास्तं रसो योऽष्टमः ।
यद्रोषोत्करदक्षनेत्रकुटिलप्रांतोत्थिताग्निस्फुरत-
खद्योतोपमविष्फुलिंगभसिता ब्रह्मेशशक्रोत्कराः ॥ २ ॥
॥ इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादकृता श्रीनरसिंहनखस्तुतिः संपूर्णा ॥